

Teresa Pàmies, Premi de les Lletres

L'escriptora i periodista, nascuda a Balaguer el 1919, és la segona dona que rep el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. L'autora de 'Testament a Praga' ha esdevingut la veu més escoltada de la Catalunya d'esquerres vençuda el 1939 i que va haver de viure l'exili i la clandestinitat durant el franquisme.

El jurat del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes ha guardonat l'escriptora i periodista Teresa Pàmies, nascuda a Balaguer (Noguera) el 1919 i autora, entre d'altres obres, de *Testament a Praga*, novel·la que va escriure conjuntament amb el seu pare, Tomàs, i que va aconseguir el premi Josep Pla el 1971. Al llarg dels seus 81 anys, Teresa Pàmies ha bastit una obra molt àmplia que toca gairebé tots els gèneres narratius —novel·la, assaig i llibres de viatges, a més de traduccions i cròniques radiofòniques— però presenta un compromís social i polític permanent que dona coherència a tot el conjunt. Teresa Pàmies, que havia militat en les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya (JSUC) als anys trenta es va haver d'exiliar el 1939 amb el seu pare, que havia estat membre del Bloc Obrer i Camperol. Amb les seves obres, la narradora de Balaguer ha aconseguit ser la veu més escoltada de la Catalunya que va perdre la guerra el 1939 i va haver de patir l'exili i la clandestinitat.

Quan, l'any 1971, des de l'exili, presentà *Testament a Praga* al Premi Josep Pla, Pàmies va haver de patir crítiques d'alguns companys del PSUC, que qualificaven el guardó de l'Editorial Destino de "burgès". La novel·la, però, va guanyar i va aconseguir arribar a un gran públic, format per molts lectors que no combregaven amb les seves idees polítiques, una característica que sempre ha acompanyat l'obra de Teresa Pàmies.

Teresa Pàmies és la segona dona que rep el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. La primera va ser Mercè Rodoreda, el 1980. A la foto, durant l'acte de lliurament, amb Martí i Pol.

La qualitat literària de les seves novel·les i llibres de memòries —amb títols com *Quan érem capitans*, *Quan érem refugiats*, *Dona de pres*, *Amor clandestí* o *La filla del pres*— ha fet que mantinguin una magnífica vitalitat. N'és la prova que els seus llibres no deixen de ser reeditats malgrat els anys. L'editorial Empúries, per exemple, va presentar, el passat mes de febrer, una nova edició de *Gent del meu exili: inoblidables*, que la desapareguda editorial Galba havia publicat, per primer cop, el 1975. També *Dona de pres*, que la censura segrestà el dia abans del Sant Jordi de 1974, ha tin-

gut quatre reedicions, l'última de les quals l'abril del 1999, a càrrec de Proa.

La guanyadora del Premi d'Honor, que enguany celebra la 23a edició —casada amb l'exlíder del PSUC Gregorio López Raimundo i mare de l'escriptor Sergi Pàmies— ha avançat en un gènere difícil, que barreja memòria, crònica i novel·la. En un català clar, eficaç i alhora emotiu, l'obra de Pàmies inclou novel·les amb rerefons històric i, alhora, llibres de memòries de gran ofici literari.

Lluís Bonada
Àlex Milian